

Privata vårdgivare förstudie

Privata vårdgivare, förstudie

Bakgrund

Landstingets revisorer har ansvar för att genomföra årlig granskning av landstingets samtliga verksamheter. Utifrån detta uppdrag och ansvar har landstingets revisorer utarbetat dokumentet ”Granskningsstrategi” i vilket de beskrivit de områden som revisorerna främst ska fokusera på under innevarande mandatperiod. Baserad på granskningsstrategin gör revisorerna en årlig riskbedömning och revisionsplan. I ”Revisionsplan 2015” har revisorerna aktualiserat en granskning av formerna för uppföljning av avtal med externa vårdgivare för att bedöma om landstingsstyrelsen säkerställt att uppföljning sker på ett tillfredsställande sätt.

Landstingets revisorer genomförde en förstudie med start 2011 av hantering kring utbetalning till sjukgymnaster som är privata vårdgivare. Granskningen ledde till ett antal iakttagelser som meddelades landstingsstyrelsen i revisionsrapport nr 13-11.

Landstingsstyrelsen svarade revisorerna i juni 2012. I svaret beskrev styrelsen ett antal åtgärder som skulle vidtas för att stärka upp hanteringen. Det kan konstateras att flera av de iakttagelser som redovisades i rapporten handlar om en specifik sjukgymnast och omständigheter kring denna.

Syfte

Den övergripande revisionsfrågan för granskningen var om landstingsstyrelsen säkerställt en tillfredsställande kontroll över ersättningar till privata vårdgivare.

Granskningen skulle ge svar på följande revisionsfrågor:

- Hur ser formerna ut kring den ersättning som betalas ut till privata vårdgivare samt vilket regelverk styr verksamheten?
- Vilken intern kontroll finns för att säkerställa att rätt ersättning betalas ut till vårdgivarna och vilken uppföljning genomförs i övrigt?
- Utövar landstingsstyrelsen en tillräcklig kontroll över ersättningarna till privata vårdgivare?

Avgränsning

Granskningen har avgränsats till att gälla ersättning till privata sjukgymnaster (fysioterapeuter). I rapporten används fortsättningsvis den nya beteckningen fysioterapeut.

Revisionskriterier

Granskningen har utgått från gällande regelverk för denna typ av ersättning.

Ansvarig nämnd

Landstingsstyrelsen är ansvarig nämnd för landstingets verksamhet. Landstingsstyrelsen ansvarar också för styrning, uppföljning och intern kontroll.

Metoder

Granskningen har genomförts som en förstudie och innehåller analys av dokument samt intervjuer. Intervjuer har hållits med: divisionschef division hälsa, habilitering, rehabilitering, (HHR), enhetschef vårdvalsenheten, handläggare vårdvalsenheten, controller ekonomistaben som handhar datastödet Privera samt landstingets upphandlingschef.

Resultat

Omfattning och utbetalning

2014 fanns 36 aktivt anslutna fysioterapeuter enligt Lagen om ersättning för fysioterapi (1993:1652), LOF (tidigare Lagen om ersättning för sjukgymnastik LOS) inom landstinget, vilka under året erhöll ett utbetalt belopp uppgående till sammanlagt 31,6 Mkr. Det kan noteras att antal aktiva fysioterapeuter och den utbetalda ersättningen i stort sett är samma som vid föregående granskning 2011.

Av de 36 aktiva fysioterapeuterna har enligt uppgift endast tio avtal tecknats med Landstinget i Värmland, senaste avtalet tecknades den 1/8 2012. Det finns i stället gamla avtal i annan form tecknade med Försäkringskassan från 90- talet. Det tillkommer inga nya avtal, eftersom fysioterapeuter har möjlighet att ansöka om avtal till ”vårdval fysioterapi”, upphandling enligt lagen om valfrihet (LOV), i Landstinget i Värmland. Då utbetalning sker i enlighet med lagstiftningen (LOF), har avsaknaden av avtal tecknade med landstinget ingen praktisk betydelse när det gäller utbetalning av arvoden.

En rutinbeskrivning för registrering och utbetalning i Priverasystemet finns framtagen. Det kan konstateras att det krävs flera personer i kedjan för utbetalning. Rutinerna är inte längre personberoende som vid förgående granskning utan backup som går in under semester m.m. finns inom ekonomistaben.

Landstingets utbetalningar till privata fysioterapeuter sker antingen i enlighet med LOF, eller i enlighet med ”vårdval fysioterapi”. I det första fallet ersätts fysioterapeuterna med nationellt fastställda belopp enligt förordningen om ersättning för fysioterapi (SFS nr

1994:1120). I det andra fallet ersätts det enligt Landstinget i Värmlands fastställda utbetalningsregler.

Organisation och uppföljning

Den verksamhet som bedrivs av fysioterapeuter sorterar medicinskt under division HHR, medan vårdvalsenheten och ekonomistaben i samarbete sköter administrationen kring utbetalningar.

Vårdvalsenheten har tagit fram skriftliga rutiner för olika moment i arbetet med att stärka kontrollen över de privata fysioterapeuterna:

- Rutin för besökshantering- privata sjukgymnaster/ fysioterapeuter enligt LOS (LOF), bestående av ett antal arbetssteg.
- Rutin för avtalshantering – privata sjukgymnaster/ fysioterapeuter enligt LOS (LOF)
- Rutin för uppföljningshantering- privata sjukgymnaster/ fysioterapeuter enligt LOS (LOF)

Divisionschefen för HHR undertecknar avtalen, vilket uppfattas ingå i chefsuppdraget, varvid någon formell delegation inte krävs. I svaret från landstingsstyrelsen på revisionens förstudie från 2011, angavs vidare att avtalstecknande bör betraktas som en uppgift som ansvarig divisionschef har i kraft av sin anställning, den så kallade ställningsfullmakten. Det innebär att någon delegering av uppgiften inte är aktuell.

Vårdvalsenheten genomför löpande uppföljningar, som sedan 2011 tas fram från datastödet Privera och följs upp med hjälp av ekonomirapportsystemet Diver.

En uppföljningsmodell har tagits fram för att utföra löpande uppföljning av den verksamhet som bedrivs hos fysioterapeuterna. Modellen innehåller olika steg för vidare åtgärder när det gäller löpande och fördjupade uppföljningar. De fördjupade uppföljningarna ska visa om utbetalda ersättningar är korrekta och säkerställa att inga oegentligheter förekommer i samband med utbetalningar eller i underlagen. Föreligger det oklarheter i den ekonomiska delen kan vårdvalsenheten ställa återbetalningskrav på den aktuella vårdgivaren. Ekonomienheten drar då av ersättning enligt uppgörelse mellan Landstinget i Värmland och vårdgivaren.

Vårdvalsenheten har upprättat ”Årsrapport fysioterapeuter LOF 2014” för att redovisa vilken uppföljning som gjorts under 2014. Rapporten har dock inte specifikt tillsänts landstingsstyrelsen. Motsvarande rapport upprättades också för 2013.

I rapporten finns en förteckning över anslutna aktiva fysioterapeuter enligt LOF inom landstinget samt nyckeltal över ersättningar och antal besök per fysioterapeut.

En uppföljningsplan för privata fysioterapeuter enligt LOF finns framtagen från januari 2013. I uppföljningsplanen finns olika gränsvärden inlagda, såsom ersättningstak och antal besök per månad. I den löpande uppföljningen tas ett antal fasta rapporter fram från datastödet Privera med hjälp av ekonomirapportssystemet Diver:

- Antal besök med särskilt arvode (tids- eller arbetskrävande åtgärder)
- Antal besök per patient och fysioterapeut, 12 månader rullande
- Antal besök per månad
- Antal besök per månad och jämförelse med tidigare år antal besök

Divisionschefen för HHR kan begära ytterligare uppföljningar utöver de fasta rapporterna och under 2014 har flera extra rapporter tagits fram. Verkar något oklart i den löpande uppföljningen, beslutar divisionschefen för HHR och chefen för vårdvalsenheten om att begära in förklaring av vårdgivaren. Därefter tas ställning till om ytterligare åtgärder ska vidtas, såsom en fördjupad uppföljning. Sådan uppföljning görs av vårdvalsenheten tillsammans med deltagare från flera olika verksamheter inom Landstinget i Värmland, och under våren 2014 genomfördes fördjupad uppföljning av fyra fysioterapeuter. Inget anmärkningsvärt noterades, varvid ärendena avslutades.

Under hösten 2014 genomfördes ytterligare fördjupad uppföljning på plats hos tio utvalda fysioterapeuter. Den här gången utfördes uppföljningen av en extern konsult tillsammans med vårdvalsenheten. Två av dessa uppföljningar visade stora avvikelser och efter ytterligare granskning blev en av dessa fysioterapeuter återbetalningsskyldig och dessutom anmäld till IVO (Inspektionen för vård och omsorg.) En iakttagelse från uppföljningarna är att det generellt upptäcks mer fel hos fysioterapeuter som använder manuella journaler än de som använder datorstöd för sin journalföring.

Totalt har fördjupad uppföljning gjorts hos 17 fysioterapeuter sedan granskningsarbetet startade 2013.

Enligt lag kan landstingen inte ställa några kvalitetskrav på fysioterapeuterna, vilket de intervjuade upplever som en brist. När det gäller vårdvalen (vårdval Hälsoval och vårdval Fysioterapi) i övrigt finns den så kallade Krav- och kvalitetsboken som fastställs av landstingsfullmäktige och innehåller riktlinjer och villkor som landstinget ställt upp för övriga privata vårdgivare.

Slutsatser och kommentarer

Utifrån de revisionsfrågor som ställdes inför förstudien görs följande sammanfattande iakttagelser:

- **Hur ser formerna ut kring den ersättning som betalas ut till privata vårdgivare (fysioterapeuter) samt vilket regelverk styr verksamheten?**

Rutinerna kring utbetalning till privata vårdgivare har stärkts sedan föregående granskning utifrån de brister som framkom då. Utbetalningarna hanteras i systemet Privera och sker enligt nationella taxan. Verksamheten styrs av regelverket i Lagen om ersättning för fysioterapi, LOF (tidigare LOS).

- **Vilken intern kontroll finns för att säkerställa att rätt ersättning betalas ut till vårdgivarna (fysioterapeuterna) och vilken uppföljning genomförs i övrigt?**

Både löpande och fördjupade uppföljningar görs i dag. En grupp ledd av vårdvalsenheten bestående av medarbetare från även division HHR, hälso- och sjukvårdstaben och sekretariatet granskar fysioterapeuternas journalföring m.m. Extern konsult har också genomfört fördjupad granskning under 2014.

- **Utövar landstingsstyrelsen en tillräcklig kontroll över ersättningarna till privata vårdgivare (fysioterapeuter)?**

Kontroll utövas genom den uppföljning som görs av vårdvalsenheten. Någon strukturerad återrapportering sker dock enligt uppgift inte till landstingsstyrelsen.

Den övergripande revisionsfrågan var om landstingsstyrelsen säkerställt en tillfredställande kontroll över ersättningar till privata vårdgivare.

Utifrån vår förstudie är vår bedömning att rutinerna och kontrollen kring landstingets ersättningar till privata vårdgivare (fysioterapeuter) stärkts markant sedan revisionens granskning 2011. Vi kan dock inte se att någon strukturerad återrapportering sker till landstingsstyrelsen.

Vi kan i dagsläget inte se något behov av en fördjupad granskning, utan vi ämnar löpande följa utvecklingen inom området.

Anders Marmon
Certifierad kommunal
yrkesrevisor

Karin Selander
Certifierad kommunal
yrkesrevisor